

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන
1.1 අභිතකර මතය

උක් පර්යේෂණ ආයතනයේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශන සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මාගේ වාර්තාවේ අභිතකර මතය සඳහා පදනම කොටසේ සාකච්ඡා කර ඇති කරුණුවල වැදගත් බව හේතුවෙන් උක් පර්යේෂණ ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු නොකරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 අභිතකර මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් අභිතකර මතයක් පල කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ අභිතකර මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, ආයතනය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය ආයතනය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

ආයතනයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, ආයතනයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසු බවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ඵානගතයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් ,වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ආයතනයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ආයතනය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක දිනට ගොඩනැගිලි, මෝටර් රථ සහ කෘෂිකාර්මික උපකරණ ප්‍රත්‍යාගණනය කර ප්‍රත්‍යාගණිත අගය මත ගණනය කරන ලද රු.48,361,772 ක වාර්ෂික ක්ෂය වියදම ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත ගිණුම මගින් කපා හැර තිබුණු බැවින් වර්ෂයේ උනන්දුව සහ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත ගිණුමේ ශේෂය රු.48,361,772 ක් බැගින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 18 හා ජාත්‍යන්තර ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 අනුව ප්‍රත්‍යාගණනය හේතුවෙන් වැඩිපුර දරණ ලද ක්ෂය වියදම ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත ගිණුම මගින් රඳවා ගත් ලාභ ගිණුමට කපා හැරීමේ ප්‍රතිපත්තිය මත රු.48,361,772 ක ක්ෂය ගලපන ලද බවද 2022 වර්ෂයේ විගණකාධිපතිගේ නිරීක්ෂණ මත පදනම්ව මෙම ක්ෂය ගැලපීම නිවැරදි කර 2023 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ 2022 වර්ෂයේ ප්‍රතිශ්ඨාපනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන ලබා දීමට කටයුතු කරන බව දන්වා ඇත.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත සහ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාරව වියදම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ආ) වැවිලි ක්ෂේත්‍රයේ ශ්‍රී ලයිසෙට් අවධානය සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රේගුව වෙතින් 2022 ඔක්තෝබර් 13 දින ප්‍රදානය කරන ලද පිරිවැය රු.9,445,866 ක් වූ ශ්‍රී ලයිසෙට් ලීටර් 17,000 ක් ගිණුම්ගත කර නොතිබුණු බැවින් වර්ෂයේ උනන්දුව එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	ශ්‍රී ලංකා රේගුව මගින් උක් පර්යේෂණ ආයතනය වෙත ලබා දී තිබුණු රු.9,445,866ක වටිනාකමක් වූ ගල්පොසෙට් තොගය ප්‍රදානයක් ලෙස 2022 වර්ෂයේ උක් පර්යේෂණ ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ගැලපීම් සිදු නොකිරීමේ ගනුදෙනුව 2022 වර්ෂයේ විගණකාධිපතිගේ නිරීක්ෂණ මත පදනම්ව නිවැරදි කිරීම සිදු කරන බවත් මෙම ගැලපීම සහිතව 2022 වර්ෂයේ ප්‍රතිශ්ඨාපනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2023 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ ලබා දීමට කටයුතු කරන බවත් දන්වා ඇත.	ප්‍රදාන ලැබීම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ස්ථාවර වත්කම් මිලදී ගැනීමට යොමුකර තිබුණු පිරිවැය රු.10,110,967 ක් වූ ගැණුම් ඇණවුම මත පදනම්ව ණයහිමි වෙන්කිරීම් කර තිබුණු අතර ඒ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට තොගය සහ ණයහිමි ගිණුමේ ශේෂය ඊට සමාන වටිනාකමකින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	2022 වර්ෂයේ අවසාන කාර්තුවේ ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා රුපියල් මිලියන 10ක ප්‍රතිපාදන මහා භාණ්ඩාගාරය මගින් උක් පර්යේෂණ ආයතනය වෙත නිදහස් කර තිබුණු බවත් ප්‍රසම්පාදන කටයුතු කඩිනමින් අවසන් කර මිලදී ගැනීමට නියමිත ආයතන වෙත මිල කැඳවුම් 2022 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් මස අග දී ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරන ලද බවත් එම මිලදී ගැනීම් සඳහා ගෙවිය යුතු වියදමක් ලෙස රු.10,798,170ක මුදලක් පවතින බැවින් අදාළ ණයහිමි ගිණුම් බැර කර තොග ගිණුම් වලට එම වටිනාකම් හර කිරීමට කටයුතු කර ඇති බවත් දන්වා ඇත.	ගිණුම්කරණ සංකල්ප අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ ගනුදෙනු පමණක් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඈ) වර්ෂය තුළ මුදලින් දරන ලද පාරිතෝෂිත වියදම වූ රු.5,294,790 ක් වර්ෂයට අදාළ වියදම ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණු අතර ඉකුත් වර්ෂයේ අවසාන දිනට පාරිතෝෂිත අධි වෙන්කිරීම් රු.3,403,480 ක් සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය මෙහෙයුම් ප්‍රකාශය මගින් ගැලපීම් සිදු කර තිබුණු බැවින් වර්ෂයේ උණුකාවය එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	2022 වර්ෂයේ පාරිතෝෂිත අධි වෙන්කිරීම රු.3,403,480 ක මුදල වර්ෂයේ ලාභයට ගැලපීමෙන් සිදු වූ වරද 2022 වර්ෂයේ විගණකාධිපතිගේ නිරීක්ෂණ මත පදනම්ව නිවැරදි කිරීම් සිදු කරන ලද බවත් මෙම ගැලපීම් සහිතව 2022 වර්ෂයේ ප්‍රතිශ්ඨාපනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2023 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ ලබා දීමට කටයුතු කරන බවත් දන්වා ඇත.	නිවැරදිව ගිණුම් තැබීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඉ) මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් උත්පාදනය වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීමේදී රු.8,848,790 ක් වූ පොලී ආදායම් වෙනුවෙන් ගැලපීම් කර නොතිබුණු බැවින් මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් උත්පාදනය වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය ඊට සමාන වටිනාකමකින් වැඩියෙන් ද අයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වලින් උත්පාදනය වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය අඩුවෙන්ද දක්වා තිබුණි.	2022 වර්ෂයේ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ පොලී ගණනය කිරීම මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් යටතට නොගෙන මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් යටතේම දක්වා ඇති අතර 2023 වර්ෂයේ සිට පොලී ආදායම මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් යටතේ පෙන්වීමට කටයුතු කරන බව දන්වා ඇත.	මුදල් ප්‍රවාහයන් අදාළ ක්‍රියාකාරකම් යටතේ නිවැරදිව ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ඊ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට දේපළ පිරියත හා උපකරණ වල පිරිවැය සහ සමුච්චිත ක්ෂය පිළිවෙලින් රු.835,999,043 ක් සහ රු.212,729,040 ක් වුවද ලෙජරය අනුව එම ශේෂයන් පිළිවෙලින් රු.619,365,005 ක් සහ රු.44,456,544 ක් වූයෙන් පිළිවෙලින් රු.216,634,038 ක සහ රු.168,272,496 ක වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය විය.	2021 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා දේපළ පිරියත හා උපකරණ වල පිරිවැයෙන් ක්ෂය අඩු කරන ලද ශුද්ධ අගය (NDV) පමණක් ලෙජර ගිණුම් තුළින් නිරූපණය වන බවත් 2022 වර්ෂයේ සිට ක්ෂය වෙන් කිරීමේ ගිණුම වෙනමම පෙන්වීම මෙම වෙනස් කම් නිරීක්ෂණය වීමට හේතු වී ඇති බවත් මෙම වෙනස් කිරීම 2022 වර්ෂයේ විගණකාධිපතිගේ නිරීක්ෂණ මත පදනම්ව නැවත සකස් කරන ලද බවත් වත්කම් වල ශුද්ධ අගය පමණක් ලෙජර ගිණුම් තුළින් නිරූපණය වන ආකාරයට 2023 වර්ෂයේ සිට ඉදිරිපත් කරන බවත් දන්වන ලදී.	මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සඳහන් වටිනාකම් ලෙජරය සමඟ සැසඳිය යුතුය.

(උ) මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ මෙහෙයුම් 2022 වර්ෂයේ එක් එක් අංශ වල ද්වී ගණනය මුදල් ප්‍රවාහ ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දැක්වෙන වත්කම් වල වී තිබූ වත්කම් නිවැරදි කිරීම් හා වත්කම් ප්‍රකාශනය තුළ අගය අඩුවීම් රු.2,120,000 ක් රෙජිස්ටරයෙන් නොගය වෙත නැවත හරවා ඇතුළත් මුදල් සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු විගණනයට යවන ලද වත්කම් වලින් මෙම රු.2,120,000 ප්‍රවාහයන් ලිඛිත ඉදිරිපත් නොකෙරුණි. වන මෙම අගය සමන්විත වී ඇති බවත් එය සාක්ෂි මගින් වත්කම් රෙජිස්ටරයේ එක් එක් අංශ යටතේ සඳහන් කර ඇති බවත් 2023 වර්ෂයේ සිට එවැනි අගයන් වල සාරාංශයක් වෙත වෙනම සඳහන් කිරීමට කටයුතු කරන බවත් දන්වා ඇත.

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2022 දෙසැම්බර් 13 දිනැති අංක 22/05 දරන රාජ්‍ය ගිණුම් මාර්ගෝපදේශය	සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2023 පෙබරවාරි 28 දින හෝ ඊට ප්‍රථම විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුව තිබුණද එය දින 08 ක ප්‍රමාදයකින් පසුව 2023 මාර්තු 09 දින විගණනයට ඉදිරිපත් කර තිබුණි.	2023 වර්ෂයේ සිට වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන රාජ්‍ය ගිණුම් මාර්ගෝපදේශය ප්‍රකාරව නියමිත දින හෝ ඊට ප්‍රථමව විගණනයට ඉදිරිපත් කරන බව දන්වා ඇත.	යොමුගත විධි විධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.11,259,996ක උෞතකාවයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු. 25,400,253 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 36,660,279 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදම රු. 15,346,655 කින් පහල ගියද වර්ෂයේ ආදායම රු. 52,004,886 කින් පහල යාම මෙම පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව රජයේ ප්‍රග්ධන හා අයහාර ප්‍රදානය රු.325,700,000 සිට රු.262,530,000 දක්වා සියයට 19 කින්ද පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වියදම රු. 12,459,540 සිට රු.2,303,418 දක්වා සියයට 82කින් නද අඩු වී තිබුණු අතර නඩත්තු වියදම රු.15,647,987 සිට රු.21,701,475 ක් දක්වා සියයට 39කින් වැඩි වී තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව ජංගම වත්කම් අනුපාතය 3.5 සිට 4.1 දක්වා ද ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය 2.6 සිට 2.8 දක්වා වැඩි වී තිබුණු බැවින් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව ආයතනයේ ද්‍රවශීලතාවය වැඩි වී තිබුණි.